

๕๐ ปี  
วิชาธรรมกาย  
๒๔๖๐-๒๕๕๐



"ผู้ค้นพบวิชาธรรมกาย"

โดย ถวิล วัฏราภกุล







พระประธาน ๒๔ องค์ สมัยอยุธยา ภายในอุโบสถหลังเดิม  
วัดโบสถ์ (บน) บางคูเวียง อ.บางกรวย จ.นนทบุรี





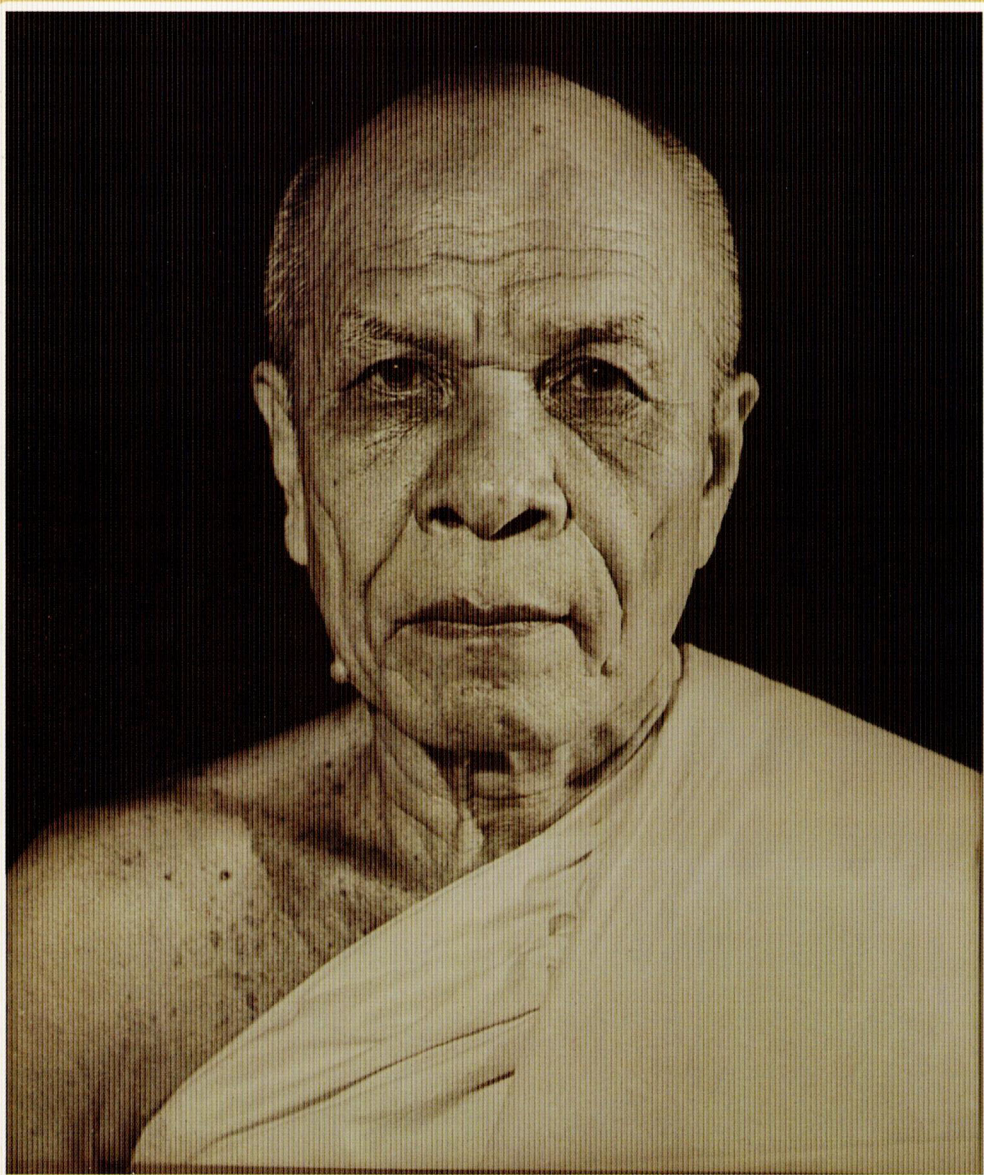
ทัศนียภาพอุโบสถหลังเดิม ของวัดโบสถ์(บน) บางคูเวียง  
สถานที่บรรลุนิกรรมของหลวงพ่อดปากน้ำ ได้รับการอนุรักษ์ไว้อย่างดี





หลวงพ่อดปากน้ำ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ที่ พระครูสมณธรรมสมาทาน  
เมื่อพุทธศักราช ๒๔๖๔ หลังจากบรรลุนิกรรมได้ ๔ ปี





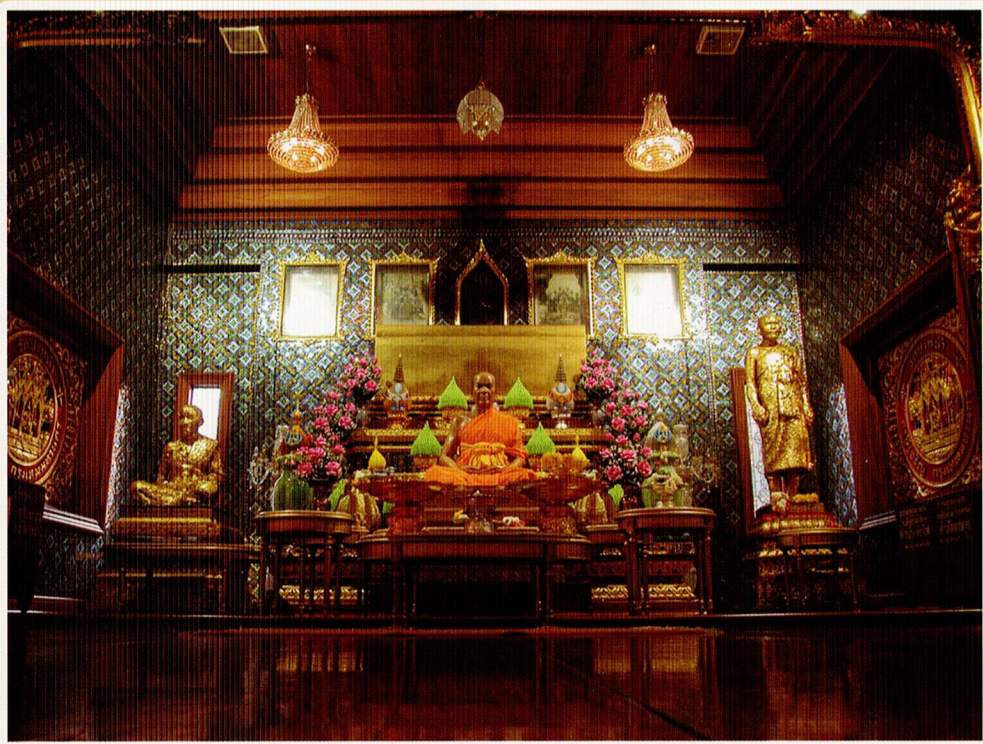
พระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) หลวงพ่อวัดปากน้ำ  
ได้บรรลุนิรุตถ์ ภายใต้อุโบสถหลังเดิม ของวัดโบสถ์ (บน)  
เมื่อวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐ ปีพุทธศักราช ๒๔๖๐





พระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ ได้เมตตาสอนธรรมะที่ท่านได้บรรลุแล้ว  
แก่พระภิกษุสามเณร อุบาสกอุบาสิกา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๖๐-๒๕๐๒





หลวงพ่อดำ วัดปากน้ำ ธรณภาพ เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๒  
ปัจจุบันสังฆารของหลวงพ่อดำประดิษฐาน ณ หอสังเวชนียมณฑลเทพนิรมิต  
วัดปากน้ำ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพฯ





คณะศิษยานุศิษย์ผู้มีศรัทธาได้หล่อรูปเหมือนของหลวงพ่อดำด้วยทองคำ



ปัจจุบันมีสาธุชนมาปฏิบัติธรรม ณ อุโบสถเดิม ของวัดโบสถ์(บน) ทุกวันพระ



สถานที่บรรลุนิพพาน  
หลวงปู่วัดปากน้ำ  
(สด จันทสโร)



พระครูมงคลพัฒนคุณ (สังเวียน อภิชาโด)  
เจ้าอาวาสวัดโบสถ์ (บน) ผู้เปี่ยมด้วยเมตตา ส่งเสริมการปฏิบัติธรรม  
ณ อุโบสถหลังเดิม



# ผู้ค้นพบวิชาธรรมกาย

โดย ถวิล วัฏรางกุล

คณะผู้ปฏิบัติธรรมทุกวันพระวัดโบสถ์ (บน) บางคูเวียง

จัดพิมพ์เป็นธรรมบรรณาการ

อนุสรณ์ ครบ ๙๐ ปี แห่งการบรรลุธรรม

พระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ

(๒๔๖๐ - ๒๕๕๐)

วันพุธที่ ๒๖ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๐

# ผู้ค้นพบวิชาธรรมกาย

คณะผู้ปฏิบัติธรรมทุกวันพระวัดโบสถ์ (บน) บางคูเวียง  
เป็นเจ้าของภาพจัดพิมพ์

พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๑๕

พิมพ์ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๐ จำนวน ๕,๐๐๐ เล่ม

ลิขสิทธิ์

วัดปากน้ำ

แขวงปากคลอง เขตภาษีเจริญ

กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๖๐

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

ผู้ค้นพบวิชาธรรมกาย. (พิมพ์ครั้งที่ ๒)

กรุงเทพฯ : วัดปากน้ำ, ๒๕๕๐

๕๐ หน้า ภาพประกอบ

๑. ประวัติหลวงพ่อดาวปากน้ำ.

I.พระมหา ดร.วรัญญู วรณฺญู (สอนขุน) บรรณาธิการ

II.วิชาธรรมกาย. III. ชื่อเรื่อง

พิมพ์ที่ บริษัท แพนด้า พรินติ้ง จำกัด

๑๕, ๑๗ ซอยรามอินทรา ๕๖ ถนนรามอินทรา แขวงคันนายาว

เขตคันนายาว กรุงเทพฯ ๑๐๒๓๐

โทร. ๐๒-๕๔๘-๖๐๓๑-๗ โทรสาร. ๐๒-๕๔๘-๖๐๔๐





## คำอนุโมทนา

วัดโบสถ์ (บน) บางคูเวียง จังหวัดนนทบุรี เป็นสถานที่สำคัญของคณะศิษยานุศิษย์ในพระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี หลวงพ่อวัดปากน้ำ เพราะหลวงพ่อกุศลมาจำพรรษาที่นี่ ด้วยความกตัญญูทวนที่ต่อพระอธิการชุ่มเจ้าอาวาสวัดโบสถ์ในสมัยนั้นซึ่งเป็นผู้มีพระคุณต่อหลวงพ่อ และเหนือสิ่งอื่นใดก็คือ วัดโบสถ์ (บน) เป็นสถานที่หลวงพ่อบำเพ็ญสมณะธรรมอย่างอุกฤษฏ์ และได้ค้นพบธรรมะภายใน ฌอุโบสถหลังเดิมของวัดนี้ในที่สุด อันอาจกล่าวได้ว่า วัดโบสถ์ (บน) เป็นจุดเริ่มต้นของธรรมปฏิบัติตามแนววิชาธรรมกาย ก่อนที่จะแพร่หลายไปทั่วโลก และอำนวยสุขให้แก่ผู้ปฏิบัติตามได้จริงในปัจจุบัน

คณะผู้ปฏิบัติธรรมทุกวันพระวัดโบสถ์ (บน) มีความประสงค์ขออนุญาตจัดพิมพ์หนังสือ “ผู้ค้นพบวิชาธรรมกาย” ของคุณถวิล วัตรางกูร ที่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่ในหนังสือนิตยสารมงคลสารของวัดปากน้ำ เป็นครั้งแรก ต่อมาได้มีการพิมพ์เป็นรูปเล่ม เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๕ และได้วางเว้นไปหลายสิบปี ประการโอกาสครบรอบ ๕๐ ปี แห่งการบรรลุน

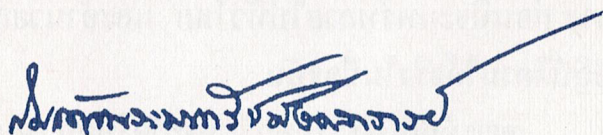
(ค)



ธรรมของหลวงพ่อดปากน้ำ ณ อุโบสถหลังเดิมของวัด  
โบสถ์ (บน) บางคูเวียง ในวันที่ ๒๖ กันยายน พุทธศักราช  
๒๕๕๐ นี้ เพื่อแจกเป็นธรรมบรรณาการ เป็นการประกาศ  
กิตติคุณของวัดโบสถ์ (บน) และแสดงกตัญญูทเวทินุชา  
พระคุณหลวงพ่อดปากน้ำอีกประการหนึ่งด้วยนั้น อนุญาต  
ให้เป็นไปตามประสงค์

(ง)

ขออนุโมทนาต่อสาธุชนทุกท่าน ทั้งบรรพชิตและ  
คฤหัสถ์ ที่มีส่วนร่วมในการบำเพ็ญปัญญาบารมีครั้งนี้ ขอ  
อาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย และบารมีธรรมของพระเดช  
พระคุณหลวงพ่อดปากน้ำ ได้อภิบาลรักษาท่านทั้งหลาย  
ให้ประสบแต่ความสุข ความเจริญ งามงามไพญุญในพระ  
พุทธศาสนา บริบูรณ์ด้วยมนุษยสมบัติ สวรรค์สมบัติและ  
นิพพานสมบัติ ได้เข้าถึงธรรมที่หลวงพ่อดปากน้ำ  
ได้บรรลุ โดยทั่วหน้ากันเทอญฯ



(สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์)

เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ

เจ้าคณะใหญ่หนเหนือ

คณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

๑๕ กันยายน ๒๕๕๐



## คำนำในการพิมพ์ครั้งที่ ๒

เมื่อ ๙๐ ปีที่แล้ว พระเดชพระคุณหลวงพ่อมะมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) หลวงพ่อวัดปากน้ำ ซึ่งในขณะนั้นมีอายุ ๓๓ ปี ได้เดินทางไปจำพรรษา ณ วัดโบสถ์ (บน) บางคูเวียง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ซึ่งมีมูลเหตุมาจากว่า พระเดชพระคุณหลวงพ่อได้หวนระลึกถึงวัดโบสถ์ (บน) และอุปการคุณของเจ้าอธิการชุ่ม เจ้าอาวาสในสมัยนั้น ที่ได้ถวายหนังสือมูลกัจจายน์และคัมภีร์ธรรมบทแก่หลวงพ่อ เมื่อคราวที่หลวงพ่อยังศึกษาเล่าเรียนพระปริยัติธรรมอยู่ ดังนั้นทีกของหลวงพ่อรบว่า “ควรไปจำพรรษา แล้วจะได้แสดงธรรมแจกแก่ภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา เป็นบรรณาการต่ออุปการคุณแก่วัดนั้น”

(จ)

วัดโบสถ์ (บน) หรือที่เรียกกันในสมัยก่อนว่า วัดบางคูเวียง ได้เป็นสถานที่จำพรรษาที่ ๑๒ ของหลวงพ่อดาวดึงส์ และในวันเพ็ญเดือน ๑๐ ซึ่งตรงกับวันเสาร์ที่ ๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๖๐ พระเดชพระคุณหลวงพ่อดำรงจิตขึ้นสู่วิมุตติแห่งโลกุตตรธรรม ค้นพบหนทางสู่มรรคผล ณ อุโบสถหลังเดิม ของวัดโบสถ์ (บน) หลังจากเหตุการณ์วันนั้นมาถึงวันนี้ เป็นเวลา ๙๐ ปีแล้ว สิ่งที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อดำรงและนำมาสั่งสอนศิษยานุศิษย์ ได้ก่อให้เกิดคุณูปการต่อพระพุทธศาสนาอย่างไพศาล ภาพแห่งสาธุชนนับล้านคนปฏิบัติธรรมร่วมกัน บำเพ็ญบุญร่วมกัน เสียงภาวนา “สัมมาอะระหัง” ดังกระหึ่มไปทั่วทุกทวีปในโลก สิ่งเหล่านี้ล้วนกล่าวได้ว่า เกิดจากอานุภาพของธรรมะที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อดำรงปากน้ำค้นพบ หรือที่เรียกกันในกลุ่มผู้ปฏิบัติธรรมว่า “วิชชาธรรมกาย”

คณะผู้ปฏิบัติธรรมทุกวันพระวัดโบสถ์(บน) ได้มาขอให้ช่วยจัดทำหนังสืออนุสรณ์ เนื่องในโอกาสครบรอบ ๙๐ ปี แห่งการบรรลุธรรมของพระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) หลวงพ่อวัดปากน้ำ พุทธศักราช ๒๕๕๐ ณ วัดโบสถ์ (บน) บางคูเวียง อ.บางกรวย จ.นนทบุรี

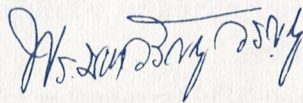


(จ)

จึงได้มอบต้นฉบับหนังสือ “ผู้ค้นพบวิชาธรรมกาย” เขียนโดย คุณป้าถวิล  
วิตรางกุล ซึ่งวัดปากน้ำได้จัดพิมพ์เผยแพร่เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๕ หรือ เมื่อ  
๓๕ ปีที่แล้ว และมีความเห็นตรงกันที่จะจัดพิมพ์ขึ้นเป็นครั้งที่ ๒ เนื่องใน  
โอกาสสำคัญนี้ พร้อมกันนี้อาตมภาพได้รับการขอร้องให้ตรวจชำระต้น  
ฉบับ ได้พบข้อบกพร่องในการพิมพ์ครั้งก่อนในการสะกดตัวอักษร จึงได้  
ทำการแก้ไขให้ถูกต้อง โดยพยายามรักษาดั้งเดิมไว้ตามเดิมให้มากที่สุด  
ในหนังสือเล่มนี้ได้สะกดคำว่า “วิชาธรรมกาย” เป็น “วิชชาธรรมกาย”  
เพื่อให้ถูกต้องขึ้น ส่วนปี พ.ศ. ที่ระบุในเนื้อหา ก็คงไว้ตามเดิม  
หากแต่ได้ทำเชิงอรรถไว้ และได้แก้ไขภาษาบาลีที่คลาดเคลื่อนให้ถูกต้อง

อนึ่ง ได้รวบรวมประวัติของวัดโบสถ์ (บน) ไว้ประกอบในหนังสือ  
เล่มนี้ด้วย เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจและเป็นแนวทางในการสืบค้นประวัติ  
วัดเพิ่มเติมในอนาคต ขออนุโมทนาขอบคุณท่านผู้มีส่วนในความสำเร็จ  
ครั้งนี้ทุกท่าน โดยเฉพาะหลวงพี่พระครูวินัยธรเชียร วชิรนาโท ผู้ช่วยเจ้า  
อาวาสวัดโบสถ์ (บน) ที่เอื้อเฟื้อหนังสือค้นคว้าประกอบ คุณป้าสร้อย จุทอง  
ผู้ประสานงานหลัก คุณสุชาติ เตือนจิตต์ ผู้เป็นกำลังหลักในการจัดพิมพ์  
หนังสือนี้ คุณชุนหนักดี ร้อยพิลา ผู้พิมพ์ต้นฉบับ และอีกหลายท่านที่มีได้  
เอื้อนาม ขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ความดีประการใด อันจะพึงบังเกิดมีจากการได้จัดพิมพ์หนังสือนี้  
ขอเราท่านทั้งหลายได้น้อมถวายบูชาพระคุณของพระเดชพระคุณหลวงพ่อ  
วัดปากน้ำ ผู้ประสิทธิ์ประสาทอมตะธรรมอันล้ำค่าให้เราได้ปฏิบัติและได้รับ  
ผลเป็นสุข มีชีวิตอยู่อย่างไม่ประมาทในทุกวันนี้ ขอพระเดชพระคุณ  
หลวงพ่อดอนโมทนาและอำนวยการให้ได้รับความสุขโดยทั่วหน้ากันเทอญฯ



(พระมหา ดร. วรญาณ วรณฺฑ)

วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กทม.

๑๙ กันยายน ๒๕๕๐



## คำนำในการพิมพ์ครั้งที่ ๑

(ช)

หนังสือที่อยู่ในมือของท่านนี้ เกิดจากแรงศรัทธาของคุณหญิงลมน บุรกรรมโกวิท อุปนายกสมาคมศิษย์หลวงพ่อดปากน้ำ ม.ส.จ. (ส.ค.ป.) ท่านเป็นผู้มีศรัทธาตั้งมั่นในบวรพุทธศาสนา และในพระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนีหลวงพ่อดปากน้ำอย่างแรงกล้า ท่านได้อ่านหนังสือมงคลสารของวัดปากน้ำ และได้อ่านเรื่อง “ผู้ค้นพบวิชาธรรมกาย” โดยคุณฉวีล วัตรวงกุล ท่านก็ได้ติดต่อมายังอาตมา ขออนุญาตพิมพ์แจกเป็นธรรมบรรณาการ เนื่องในวันมาฆบูชาซึ่งเป็นวันสำคัญทางศาสนาวันหนึ่ง เพื่อเป็นพุทธบูชาและบูชาพระคุณของพระเดชพระคุณหลวงพ่อกับทั้งเป็นการเผยแผ่วิชาธรรมกายด้วย

อนึ่ง คุณหญิงลมน บุรกรรมโกวิท ท่านได้มอบตัวเป็นศิษย์ของพระเดชพระคุณหลวงพ่อดตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๓ ซึ่งในขณะนั้น วิชาของท่านป่วย ท่านได้มาหาหลวงพ่อด แจ้งเรื่องการป่วยจิตของท่าน ในเวลาต่อมาหลวงพ่อดได้ไปเยี่ยมจิตของท่านที่บ้าน และหลวงพ่อดได้พูดเรื่องวิชาธรรมกายให้ฟัง เมื่อพระเดชพระคุณหลวงพ่อดท่านยังมีชีวิตอยู่ ใครจะมาหาท่าน หรือท่านจะไปพบใครก็ตาม ถ้าท่านเห็นว่ามีโอกาสพอสมควร ท่านจะต้องพูดเรื่องวิชาธรรมกายให้ฟัง ซึ่งบางครั้งผู้ฟังก็มิได้แสดงความสนใจใคร่จะรู้และศึกษาต่อ แต่หลวงพ่อดท่านก็พอใจที่จะพูดให้ฟัง เพราะท่านถือเสียว่า ท่านได้ชี้ขุมทรัพย์ให้แก่ท่านผู้นั้นแล้ว คุณหญิงลมน บุรกรรมโกวิท ก็เป็นผู้หนึ่งที่ได้ฟังหลวงพ่อดพูดเรื่องวิชาธรรมกายแล้ว ก็เพียงแค่จำเรื่องราวได้เท่านั้น ยังไม่ได้น้อมเข้ามาปฏิบัติ อาจจะเป็นเพราะ



ท่านยังอยู่ในฐานะที่ต้องดูแลครอบครัวและบุตรธิดา แต่มาบัดนี้ท่านได้น้อมเข้ามาปฏิบัติวัชรธรรมกาย ทุกวันอาทิตย์ที่วัดปากน้ำ พร้อมด้วยคุณจงจันทร์ บุรกรรมโกวิท ธิดาของท่าน ทั้งการน้อมตนเข้ามาปฏิบัติธรรมและการพิมพ์หนังสือแจกเป็นธรรมบรรณาการนี้ อาตมาขออนุโมทนาในกุศลเจตนาของคุณหญิงลมนุ บุรกรรมโกวิท เป็นอย่างยิ่ง

(ณ) ด้วยอำนาจบุญกุศลที่คุณหญิงลมนุ บุรกรรมโกวิท ได้บำเพ็ญให้เป็นไปทั้งในอดีตปัจจุบัน และอนาคต จงเป็นพลวปัจจัย ส่งเสริมให้คุณหญิงลมนุ บุรกรรมโกวิทและท่านผู้อ่านทุกท่านจงได้เข้าถึงซึ่งวัชรธรรมกาย ซึ่งเป็นคำสอนของพระบรมศาสดาและมีความเกษมสุขสำราญในที่ทุกสถาน ในกาลทุกเมื่อเทอญ ฯ

พระเทพวรเวที\*

เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ นครหลวง

๑๕ ก.พ. ๑๕

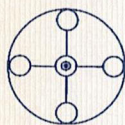
\*ปัจจุบัน คือ สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า



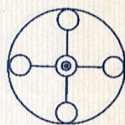
# สารบัญ

คำอนุโมทนา	(ค)	
คำนำในการพิมพ์ครั้งที่ ๒	(จ)	
คำนำในการพิมพ์ครั้งที่ ๑	(ช)	
สารบัญ	(ญ)	(ญ)
ผู้ค้นพบวิชาธรรมกาย		
โดย ถวิล วัติรางกุล	๑	
วัดโบสถ์ (บน) บางคูเวียง		
โดย พระมหา ดร.วรัญญู วรณญู	๒๑	
บรรณานุกรม	๒๙	
รายนามคณะเจ้าภาพ	๓๐	







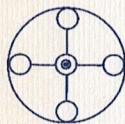


1

# ผู้ค้นพบวิชชาธรรมกาย

โดย ถวิล วัทีรางกุล



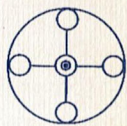


2

จันทรเพ็ญเดือนสิบ ลอยฟองฟ้าอยู่ท่ามกลาง  
ดวงดาวที่ดาราธาระยับระยิบ สาดแสงนวลลูบไล่ไปทั่ว  
กระทบพื้นน้ำคลองบางกอกน้อยที่มีลมอ่อนๆ พัดละลอก  
ให้พลิวเข้าสู่ฝั่งมิได้ขาดสาย ฝนที่เพิ่งขาดเม็ดตอนค่ำ  
ยังทิ้งหยาดละอองติดค้างอยู่ตามใบหญ้า สะท้อนรับแสง  
จันทรดูแพรวพรายราวกับเพชร ที่โปรยปรายเอาไว้



ภายในโบสถ์วัดบางคูเวียง ดูเจียบเขียนวังเวง  
ไต่ยีนแต่เสียงหรีดหรีงเรไรดังแว่ว ๆ มาจากข้างนอก  
แสงจันทร์ที่ส่องผ่านหน้าต่างบานใหญ่เข้ามา ช่วยให้  
มองเห็นพระปฏิมากรประดิษฐานอยู่บนแท่น และทุกสิ่ง  
ภายในโบสถ์ได้อย่างชัดเจน บนพื้นเบื้องล่างตรงพระ  
พักตร์องค์พระปฏิมากร พระสมณรูปหนึ่งนั่งสงบนิ่ง  
อยู่ในท่าสมาธิคู้บัลลังก์ กายตั้งตรงไม่ไหวติง เสมือนสิ่ง  
ไรชีวิต

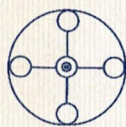


นานแสนนาน.....จวบจนแสงจากดวงจันทร์ที่  
เคลื่อนคล้อยหลังเทียงคืนสาดปะทะสว่าง จนเห็นได้ถนัด  
ทั้งองค์ คณะอายุราว ๓๐ เศษ รูปร่างสันทัดหน้าผาก  
กว้าง บ่งถึงลักษณะของผู้ทรงปัญญาอันล้ำเลิศ

ลมเย็นพัดมาวูบหนึ่ง ผ้่ากาสาวพัสดร์ที่ครอง  
อยู่สันพร้าวน้อย ๆ พร้อมกับมีเสียงถอนหายใจยาว  
ดังจนไต่ยีนชัด รอยยิ้มค่อย ๆ ปรากฏขึ้นบนมุมปาก  
ใบหน้าอึมเิบเต็มไปด้วยความปรีดาปราโมทย์  
รำพึงออกมาเบา ๆ

“เออ.... มันยากอย่างนี้เอง ถึงได้ไม่บรรลุกัน  
ความเห็น ความจำ ความคิด ความรู้ ต้องรวม  
เป็นจุดเดียวกัน เมื่อหยุดแล้วจึงดับ เมื่อดับแล้วจึงเกิด”





เสียงร่ำพึงเจียบลงในฉับพลัน ขยับกายเล็กน้อยกลับ  
คืนสู่ท่าสงบ ขับความปิติที่บังเกิดขึ้นให้หมดสิ้น  
ไป หลับตาเพ่งพิจารณาธรรม ทบทวนให้แน่ใจ  
ทั้งอนุโลมและปฏิโลม

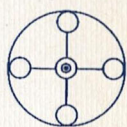
4

ความปิติเป็นศัตรูของสมาธิ แต่ก็เป็นการยากแก่  
พระภิกษุรูปนี้จะระงับมิให้ความปิติเกิดขึ้นได้  
เพราะเป็นความสำเร็จในความพากเพียร ที่ได้  
พยายามมาเป็นเวลานาน ตลอดระยะเวลา ๑๑ ปี  
ในชีวิตสมณเพศ สละขวาวาสวิสัยจากหนุ่มพ่อค้าข้าว  
ซึ่งในสมัยโน้นพอเอ่ยชื่อ “สด มีแก้วน้อย” บรรดา  
พ่อค้าและชาวนา ชาวอำเภอสองพี่น้องจังหวัด  
สุพรรณบุรีรู้จักกันดีว่า เป็นพ่อค้าที่ขยันหมั่นเพียร  
สัตย์ซื่ออารีอรอบ จะเป็นพ่อค้าที่มั่งคั่งและมีอนาคต  
ไกล แต่สิ่งเหล่านี้มิใช่สิ่งปรารถนา เพราะได้ตั้งจิต  
มุ่งจะตัดปลิโพธิ์และอาลัย เข้าสู่ร่มกาสาวพัสตร์  
อันเป็นธงชัยของพระอรหันต์ ศีกษารธรรมของพระผู้  
พิชิตมารให้บรรลุนได้

พระภิกษุสดบวชได้เพียงวันเดียว รุ่งขึ้นก็  
เรียนกรรมฐานกับหลวงพ่อโหนด อินทสุวณฺโณ ผู้เป็น  
พระอนุสาวนาจารย์ ณ วัดสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี



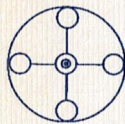
และนับว่าเป็นบูรพาจารย์ ผู้ให้กรรมฐาน ศึกษา  
ควบคู่กับการเรียนคัมภีร์ เรียนเรื่อยไป จากสำนัก  
นี้สู่สำนักโน้น ที่ไหนใครว่าดี เป็นต้องพยายามขอเข้า  
เป็นศิษย์ ศึกษาธรรมปฏิบัติด้วย เช่น พระมงคลทิพมุนี  
(มุ่ม) อดีตเจ้าอาวาสวัดจักรวรรดิ พระครูญาณวิรัต (โป)  
วัดเชตุพน ฯ พระอาจารย์สิงห์ วัดละครท่า จังหวัดธนบุรี  
พระอาจารย์ปลื้ม วัดเขาใหญ่ อำเภอท่ามะกา  
จังหวัดกาญจนบุรี พระอาจารย์ที่กล่าวมานี้ทรงคุณ  
วิเศษทางธรรมปฏิบัติ เป็นเยี่ยมทางปริยัติ งามทั้ง  
สืลาจารวัตร มีลูกศิษย์ลูกหามาก พระภิกษุสดหรือ  
ในระยะต่อมาคือ “หลวงพ่อดอกปากน้ำ ภาษีเจริญ”  
ก็เรียนจนหมดสิ้นความรู้ของครูอาจารย์ทุกสำนักที่ผ่านมา



“มีต่อไปอีกไหมครับ?” คำถามนี้เกิดขึ้นภายหลัง  
บรรลุลผลสำเร็จ ตามขั้นสูงสุดของแต่ละสำนักกรรมฐาน  
เมื่อทำได้อย่างครูบาอาจารย์แล้วมักจะถามเช่นนี้  
แต่ทุกคำตอบที่ได้รับ มีทำนองคล้ายคลึงกัน  
“หมดแล้ว เธอเรียนจนหมดความรู้ของฉันที่สู้ศึกษา  
มานาน ตอนนี้ไป เธอมาช่วยฉันสอนศิษย์กันไปเถอะ”  
พระอาจารย์ท่านกล่าว

“ความรู้แค่ทางอึ้งแค่นี้จะไปสอนใครได้





ตัวเราเองยังจะเอาไม่รอด” ท่านเป็นแต่เพียงดำริขึ้นในใจ โดยไม่กล่าววาจาใดออกมา แล้วก็ลาจากทุกสำนัก ตระเวนข้ามเทือกเขาหลายลูกทั่วทุกทิศ เพื่อจะหายอดแห่งกัลยาณมิตรสั่งสอนอบรมใจ

6

ภายหลังจากศึกษากรรมฐานจากพระคณาจารย์ต่าง ๆ มามากพอสมควรก็ยังไม่บรรลุธรรมดังที่หมาย มีความรู้สึกในใจเสมอว่า ทางเหล่านั้นยังอ้อมเกินไป ควรจะมีทางที่ตรงกว่านี้เมื่อเป็นเช่นนั้น ในที่สุดก็หันกลับมาเรียนด้วยตนเอง โดยศึกษาจากตำราวิสุทธิมรรค เพื่อเป็นแบบของการปฏิบัติ ตราบกระทั่งท่านมาจำพรรษา ณ วัดบางคูเวียง และวันนี้เองอยู่ในระหว่างกลางพรรษาพอดี ท่านเริ่มปรารภความเพียรในใจแต่เช้าตรู่ก่อน ออกบิณฑบาต

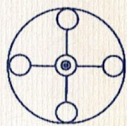
“เราบวชมานานนับได้ ๑๑ พรรษาเข้านี้แล้ว วิชาของพระพุทธเจ้าเรายังไม่ได้บรรลุเลย ทั้งที่การศึกษาของเราก็ไม่เคยขาดสักวัน ทั้งคันถธุระและวิปัสสนาธุระ อย่างเลย เราควรจะได้รับกระทำความเพียรให้รู้เห็นของจริงทางพระพุทธศาสนา หากไม่เริ่มปฏิบัติก็จะได้ชื่อว่าเป็นผู้ตกอยู่ใน



ความประมาท”



เมื่อกลับจากบิณฑบาตก็รีบจัดการภารกิจต่าง ๆ จนหมดความกังวลใจ จึงได้เข้าไปสู่โบสถ์วัดบางคูเวียง โดยตั้งปณิธานในใจว่า “หากเราไม่ได้ยินเสียง กลองเพลละก็จะไม่ลุกจากที่”



7

ขณะนั้นประมาณ ๒ โมงเช้าเศษ ภิกษุสดเริ่มทำความเพียรในใจ หลับตาภาวนา “สัมมาอะระหัง ๆ ๆ” เวลาผ่านไปอย่างเชื่องช้า เพิ่มความเป็นเหน็บ และปวดเมื่อย ขึ้นมาทีละน้อย ๆ ถึขึ้น หน้าเข้าจนมีความรู้สึกว่ กระดูกทุกชิ้นส่วนเริ่มเขม็งเกลียว ลั่น กร๊อบ แทบจะ ระเบิดหลุดออกมาเป็นชิ้น ๆ เพราะความเมื่อย ความกระวนกระวายใจเริ่มตามมา

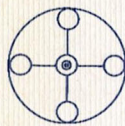
“เอ แต่ก่อนเราไม่เคยรู้สึกเช่นนี้เลย แต่พอตั้งสัจจะลงไปว่า ถ้ากลองเพลไม่ดังไม่ลุกจากที่ เหตุใดมันจึงเพิ่มความกระวนกระวายใจมากมายอย่างนี้ ผิดกับครั้งก่อน ๆ ที่นั่งภาวนาไปไม่เคยมีความรู้สึกเช่นนี้เลย เมื่อไรรู้หนอ กลองเพลจึงจะดังสักที”

คิดไปจิตก็ยิ่งแวกว่ ชัดสายหนักเข้า เกือบจะ





เล็กน้อยก็หลายครั้ง แต่เมื่อได้ตั้งสัจจะลงไปแล้ว จะแพ้ไม่ได้ เมื่อกายไม่สงบ ใจจะสงบได้อย่างไร



ในที่สุดก็อดทนนั่งต่อไป ใจเริ่มจะค่อยสงบลงทีละน้อย ๆ และแล้วก็เห็นเป็นดวงใสบริสุทธิ์ขนาดเท่าฟองไข่แดงของไก่ติดอยู่ที่ศูนย์กลางกาย ใจสบายอย่างขอบอกไม่ถูก ความปวดเมื่อยหายไปหมด และก็พอดีกลองเพลดังกังวานขึ้น

8

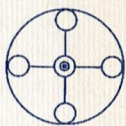
วันนั้นฉันภัตตาหารเพลมีรสที่สุด เพราะเหตุว่าไม่ใช่รสแห่งอาหารอย่างเดียว หากเจ้าพระคนด้วยรสแห่งธรรมผสมผสานกันไปด้วย จิตซึ่งเกิดปราโมทย์ใจยิ่งอัมเิบชุ่มชื่นอยู่ ฉันภัตตาหารไปใจก็อดที่จะมองดูที่ศูนย์กลางกายไม่ได้

“อ้อยยังเห็นอยู่ เออ นี่ก็แปลก ลืมตาก็ยังมองเห็นชัด ความสว่างเช่นนี้ ไม่เคยมีมาก่อนเลยในชีวิตของการบำเพ็ญธรรม เราไม่เคยเห็นความสว่างใดที่จะเทียบเท่า ความสว่างแห่งดวงอาทิตย์ยังห่างไกล

ภิกษุสดฉันไปอดที่จะอมยิ้มออกมามิได้ด้วยเปี่ยมไปด้วยความสุข ทำให้หวนระลึกถึง



พุทธวจนะบทหนึ่ง ที่ว่า “นตฺถิ สนฺติ ปรี สุขํ”  
 สุขอื่นนอกจากหยุดจากหนึ่งไม่มี เมื่อใจหยุดก็เกิด  
 ความสงบ เมื่อสงบก็สุข “นี่เป็นแต่เพียงน้อยนิดเรา  
 ยังสุขเช่นนี้ หากเราได้บรรลุธรรมสูงขึ้นไปอีกจะสุข  
 ขนาดไหนหนอ” ท่านรำพึงในใจ



“ท่านสด ทำไมวันนี้ท่านจึงฉันทงหันไปอมยิ้มไป  
 ท่านยิ้มกับผู้ใดหรือ?” เพื่อนภิกษุด้วยกันถามด้วยสงสัย  
 ในอาการของท่าน

9

“เปล่าหรือท่าน ผมกำลังระลึกถึงคุณของพระ  
 บรมศาสดาของเรา เลยอดที่จะยิ้มปีติโสมนัสใจไม่ได้”  
 ท่านตอบเสียง uly

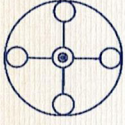
“ท่านสดนับว่าเป็นผู้ไม่ประมาท แม้แต่ฉันทง  
 หันยังภาวนาระลึกถึงคุณของพระบรมศาสดา  
 เป็นพุทธานุสติ หากพระองค์ยังมีพระชนม์อยู่ คงจะ  
 ต้องตรัสสรรเสริญท่านท่ามกลางพระขีณาสพ  
 ทั้งหลายเป็นแน่” ทั้งคู่ต่างกล่าวมธุรสวาจาซึ่งกันและกัน  
 ทำให้จิตที่เปี่ยมสุขอยู่แล้วยิ่งเพิ่มขึ้นไปอีก

วันนั้นท่านมีสุขทั้งวัน ดวงสีกียังเห็นติด





อยู่ศูนย์กลางกายไม่ขาด พักผ่อนครู่หนึ่งเพื่อเอาแรง  
ไว้ปฏิบัติกรรมฐานในยามราตรี



10

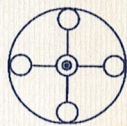
“วันนี้เป็นไงเป็นกัน หากเราไม่บรรลุลหรรษ  
ที่พระบรมไตรโลกนาถได้ทรงบรรลุละก็ เราจะถวายเป็น  
พุทธบูชา หากเราจะต้องตายไปในครั้งนี้  
ก็จะได้เป็นเอียงอย่างแก่ผู้ที่จะตามมาภายหลัง  
จะได้ยึดถือเป็นแบบปฏิบัติต่อไป ก็จะได้านิสงส์  
อีกส่วนหนึ่งด้วย” ท่านรำพึง

หลังจากลงพระปาฏิโมกข์กับเพื่อนภิกษุ  
ท่านก็ยิ่งรู้สึกกายเบาใจเบายิ่งขึ้น ความแหนงใจ  
เกี่ยวกับอาบัติเล็ก ๆ น้อย ๆ ถูกขจัดออกจากใจ ด้วยการ  
ฟังพระปาฏิโมกข์ทบทวนดูว่า เรากระทำความผิดต้อง  
กรรมวินัยหรือไม่ บกพร่องข้อใด ก็ได้ปลงอาบัติกับ  
เพื่อนภิกษุด้วยกัน

เมฆฝนตั้งเค้ามาแต่ปลายและเริ่มครีมน้ำหนักไปอีก  
คาดว่าคงจะตกในไม่ช้า ภิกษุสตรียสรงน้ำจัดการกิจ  
ส่วนตัวจนหมดกังวลใจแล้วก็เริ่มเข้าสู่ประตูโบสถ์  
ในเวลาเย็น



ในขณะนั้น ฝนก็ตกลงมาประจุฟ้ารั่ว เสมือน  
เป็นนิมิตอันดีที่จะแสดงให้ท่านสดเห็นว่า ท่านจะ  
บรรลุในคตินี้ และจะได้ไปรยปรายเม็ดฝนแห่งธรรมนี้  
ไปยังสรรพสัตว์ทั้งหลาย ที่มีรูปลึกละเอียดได้เบาบางลงอีก  
ทั้งจะได้ขุดค้นนำเอา“วิชาธรรมกาย” ซึ่งสูญหายมา  
นานนับพันปี ขึ้นมาเปิดเผยแก่ชาวโลกอีกวาระหนึ่ง



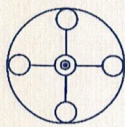
11

ท่านเริ่มปรารภความเพียรในใจ ขณะลงนั่ง  
ในพื้นโบสถ์ ต่อหน้าพระประธานองค์ตัวแทนของ  
องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่านเริ่มสวดอ้อนวอนเบา ๆ

“ขอพระองค์ได้ทรงโปรดได้ประทานธรรมแก่ข้า  
พระพุทธเจ้าด้วยเถิด หากว่าการบรรลุธรรมของข้า  
พระพุทธเจ้าจะเกิดประโยชน์แก่พระศาสนาอย่าง  
มหาศาลละก็ ขอทรงได้ประทานเกิดข้าพระพุทธเจ้าจะ  
รับอาสาเป็นทนายแก้ต่างให้แก่พระพุทธศาสนา  
หากว่าไม่เกิดประโยชน์แล้วไซ้ร้ออย่าได้ทรงประทานเลย  
ข้าพระพุทธเจ้าขอถวายชีวิตอัตภาพนี้เป็นพุทธบูชา  
แต่พระองค์”

ขณะเมื่อนั่งฝนก็เริ่มตกลงมา ทำให้อากาศ  
เยือกเย็นไปทั่วบริเวณเหลือบไปเห็นมดขี้กำลังไต่ขึ้น





มาตามรอยแตกของพื้นโบสถ์ ก็เกิดความกรังใจ  
กลัวมดขี้นี้จะมากัดทำให้ต้องถอนจากสมาธิ จึงเอานิ้ว  
มือจุ่มน้ำมันก๊าดเพื่อล้อมตัวกันมดขี้นี้ขึ้นมา แต่ต้อง  
เลิกล้มความคิดนั้น เมื่อนึกใจคิดได้ว่า “ชีวิตนี้เราได้  
สละให้แก่พระศาสนาแล้วจะกลัวไยกับมดขี้นี้” จึงได้  
เริ่มปฏิบัติธรรมทันที

12

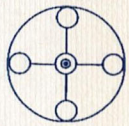
ดวงกลมโตใสบริสุทธิ์เท่ากับฟองไข่แดงของ  
ไก่ติดอยู่ที่ศูนย์กลางกายเมื่อเพล ขณะนี้ยิ่งใส  
สว่างหนักขึ้น และขยายใหญ่ขนาดเท่าดวงอาทิตย์  
ใสเหมือนกระจกคันฉ่องส่องเงาหน้า เห็นอยู่อย่าง  
นั้นเป็นนานนับหลายชั่วโมงจากทุ่มเศษ ขณะนี้เลย  
เที่ยงคืนไปหนึ่งชั่วโมงพิกะ ดวงใสก็ยิ่งสว่างอยู่อย่างนั้น  
โดยท่านก็ไม่ทราบว่าจะทำอย่างไรต่อไป เพราะทุก  
สำนักที่ท่านได้ศึกษาไม่เคยมีประสบการณ์เช่นนี้  
ขณะที่นั่งอยู่นั้น เสียงหนึ่งผุดขึ้นมาจากกลางดวงนั้นว่า  
“มัชฌิมาปฏิปทา” “อา..! ทางสายกลาง ไม่ตึงนัก  
ไม่หย่อนนัก ในความหมายของปริยัติ” แต่ขณะเสียง  
นั้นดังแผ่วขึ้นมาในความรู้สึก พลันก็เห็นจุดเล็ก ๆ  
เรืองแสงสว่างวาบขึ้นมาจากกลางดวงนั้นเสมือนจุด  
ศูนย์กลางของวงกลม ความสว่างของจุดนั้น สว่าง  
กลางดวงกลมรอบ ๆ ท่านมองเรื่อยไปพลางคิดในใจ “นี่



กระมัง ทางสายกลาง จุดเล็กที่เราเพิ่งจะเห็นเดี๋ยวนี้ อยู่กึ่งกลางพอดี ลองมองดูซิจะเกิดอะไรขึ้น”



จุดนั้นค่อย ๆ ขยายขึ้นและโตเท่ากับดวงเดิม ดวงเก่าหายไป ท่านก็มองเรื่อยไป ก็เห็นดวงใหม่ขึ้นมา เหมือนน้ำพุนั้นแหละ ต่างแต่ใสยิ่งขึ้น

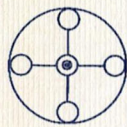


13

ในที่สุดจึงเห็นกายต่าง ๆ ขึ้น กระทั่งถึงธรรมกาย เป็นพระปฏิมากรเกศดอกบัวตูมใสบริสุทธิ์ ยิ่งกว่า พระพุทธรูปบูชาของคฤหัสถ์ที่เคยเห็นมา เสียงธรรมกาย กังวานขึ้นมาในความรู้สึกได้ยากกับมนุษย์ “ถูกต้องแล้ว ๆ” แล้วก็หับพระโอษฐ์ทันที ความรู้สึกปิติสุขจึงเกิดขึ้น

นับแต่นั้นเป็นต้นมา ท่านก็เริ่มศึกษาค้นคว้า หาที่สุดแห่งธรรม ยิ่งค้นยิ่งแตกฉานเชี่ยวชาญหนักขึ้น และก็เริ่มเผยแพร่คำสอนออกไป จนกระทั่งมาเป็นเจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ภาษีเจริญใหม่ ๆ ก็มีผู้อาศัยความไม่รู้จักัดค้านเกี่ยวกับ “ธรรมกาย” โดยเฉพาะในวงการคณะสงฆ์ บางท่านก็ปลงใจเอาว่าหลวงพ่อดาววัดปากน้ำ มีความรู้และการปฏิบัติเกินไปเสียแล้ว ถ้าปล่อยทิ้งไว้จะเป็นภัยแก่พระศาสนา แต่ไม่มีใครจะกล้ายกความผิดนั้นพิจารณาเพราะเวลานั้นคน





ทุกชั้นถวายนามเคารพนับถือว่า เป็นคณาจารย์ที่มีศิษยานุศิษย์มาก ได้จัดการเลี้ยงอาหารเช้าและเพลแก่พระภิกษุสามเณรตลอดปีและตลอดอายุของท่าน นับแต่เริ่มจัดการเลี้ยงพระภิกษุสามเณรมาจนถึงบัดนี้(พ.ศ. ๒๕๑๕) นับเป็นเวลา ๖๐ ปีแล้ว\*

14

เมื่อธรรมกายเกิดขึ้น วัดปากน้ำได้รับคำวิพากษ์วิจารณ์กันมาก บางพวกก็ปลื้มใจ บางพวกก็หนักใจ บางพวกก็ตั้งข้อกล่าวหาลงโทษวัดปากน้ำอย่างหนัก ถึงกับพูดว่าอวดอุตริมนุชย์ธรรมก็มี ขาวนี้มีไซ้ท่านไม่รู้ ท่านได้ยินเสมอ ๆ แต่เสียงนั้นก็ไม่ว่าให้เกิดความเดือดร้อนใจแก่ท่านแม้แต่เล็กน้อย ท่านกลับภูมิใจเสียอีกที่ได้ยินคำนั้น

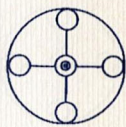
คราวหนึ่งท่านกล่าวกับสมเด็จพระวันรัต วัดเชตุพนฯ เกี่ยวกับการโจมตีเรื่อง “ธรรมกาย” ว่า “คนเช่นเราใช้จะไร้เสียซึ่งปัญญา ชั่วก็รู้ ดีก็เห็น เราจะฆ่าตัวเองเพราะความปรารถนาทำไม ที่เขาพูดหาว่าเราอย่างนั้น บางคนคงจะไม่รู้จักคำว่า “ธรรมกาย” มีอยู่ที่ไหน หมายถึงใคร เขาอาศัยความไม่รู้มาว่าผู้ตั้งใจ

---

\*ปัจจุบัน พ.ศ.๒๕๕๐ ผ่านมาอีก ๓๕ ปี จึงรวมเป็น ๙๕ ปี

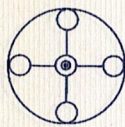


ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ เมื่อผู้ไม่รู้มาติเตียนเรา ความไม่รู้  
 ของเขาจะลบล้างสังขรณ์ของพระพุทธศาสนาได้อย่างไร  
 ถ้าจะลบก็ลบได้เพียงชั่วคราว ไม่ขาดวงแก้วของพระพุทธ  
 ศาสนาก็จะเปล่งรัศมีให้ผู้มีปัญญาเห็นด้วยสายตา  
 ของตนเอง การที่เขานำไปพูดเช่นนั้น เป็นผลแห่ง  
 การปฏิบัติที่เราได้กระทำกันอยู่ แสดงให้เห็นว่า  
 คณะวัดปากน้ำไม่ได้กินแล้วนอน เป็นสำนักที่เคร่ง  
 ครัดในการปฏิบัติธรรม การพูดของเขาเท่ากับเอา  
 สำนักไปเผยแพร่ ดีเสียว่าการโฆษณาทางหนังสือพิมพ์  
 เพราะการที่เขานำไปพูดนั้นเป็นการกระทำของผู้  
 พูดเอง เราไม่ได้จ้างไม่ได้วานใคร เมื่อพูดทางไม่ดีก็ต้อง  
 มีคนพูดทางดีได้เหมือนกัน ธรรมจะต้องชนะอธรรม  
 เราไม่เดือดร้อนใจ เพราะ“ธรรมกาย”ของพระพุทธ  
 ศาสนาเป็นของแท้ ไม่ใช่ของเก๊หรือของเทียม  
 ธรรมกายจะปรากฏเป็นของจริงแก่ผู้เข้าถึงธรรม  
 เรื่องอย่างนี้เราก็ไม่หวั่น เราเชื่อในคุณพระพุทธศาสนา”



ต่อจากนั้น ท่านจึงอ้างพระบาลีที่มาในอัครัตถุญสูตร  
 ในสุตตันตปิฎก ทีฆนิกายปาฏิกวรรคว่า พระองค์  
 ทรงตรัสแก่วาเสฏฐสามเณรว่า “ตถาคตสุส เหต์  
 วาเสฏฐา อธิวณํ ธมฺมกาโย อิติปิฯ ดูกร  
 วาเสฏฐสามเณร คำว่าธรรมกายนี้ เป็นชื่อของตถาคต





โดยแท้” ซึ่งหมายความว่า ผู้ใดเห็นดวงธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกาย ผู้นั้นได้ชื่อว่าเห็นเราคือตถาคตนั่นเอง มิใช่อื่นไกล หรือพูดให้เข้าใจง่ายกว่านี้ก็คือ ผู้ใดเห็นดวงธรรมที่ว่านี้ ผู้นั้นเห็นพระพุทธเจ้า หรืออีกอย่างหนึ่งว่า ผู้ใดเห็นธรรมกาย ผู้นั้นเห็นพระพุทธเจ้า

16

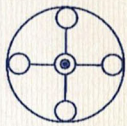
ทำไมจึงหมายความว่าเช่นนั้น ก็เพราะว่า ขณะนั้น พระวักกลียู่ใกล้ ๆ กับพระองค์ หากจะแลดูด้วยตาธรรมดา ทำไมจะไม่เห็นพระองค์ เพราะไม่ปรากฏว่า พระวักกลินั้นตาพิการ เมื่อเป็นเช่นนี้ ไฉนพระองค์จึงตรัสเช่นนั้นเล่า? ที่ตรัสเช่นนั้นจึงดีความได้ว่า ที่แลเห็นด้วยตาธรรมดานั้น เห็นแต่เปลือกของพระองค์ คือกายพระสิริทตตะที่ออกบวช ซึ่งเป็นกายภายนอกนั่นเอง คำว่า “เรา” ในที่นี้จึงสันนิษฐานได้ว่า หมายถึง “กายภายใน” ซึ่งไม่ใช่กายเน่าเปื่อยเน่า กายภายในคืออะไรเล่า? ก็คือ “ธรรมกาย” นั่นเองจะเห็นได้อย่างไร? ข้อนี้ตอบไม่ยาก เมื่อได้บำเพ็ญกิจถูกส่วนแล้ว ท่านจะเห็นด้วยตาของท่านเอง คือเห็นด้วยตาธรรมกาย ไม่ใช่ตาธรรมดา พระดำรัสของพระองค์ดังที่ยกขึ้นมาอ่าวนั้น เป็นปัญหาธรรมมีนัยลึกซึ้ง อันผู้ที่มิได้ปฏิบัติธรรมแล้วเข้าใจได้ยาก แต่ถ้าผู้ที่ปฏิบัติ



ได้แล้วจะตอบปัญหานี้ได้ด้วยตัวเองอย่างง่ายดาย  
ไม่ต้องไปถามใคร



วิชาธรรมกายนี้ หลวงพ่อวัดปากน้ำได้ปฏิบัติ  
และทำการสอนเรื่อยมา จนกระทั่งใกล้มรณภาพ ไม่  
เคยหยุดแม้แต่วันเดียว จะเห็นได้จากจริยาวัตร  
ของท่านที่ได้ปฏิบัติเป็นประจำ ซึ่งพอจะนำมากล่าว  
โดยย่อดังนี้คือ



17

๑. นำพระภิกษุสามเณรทำวัตรไหว้พระใน  
พระอุโบสถทุกวัน วันละ ๒ เวลา คือ เช้า-เย็น หลังจาก  
ทำวัตรแล้วได้ให้โอวาทสั่งสอนพระภิกษุสามเณร  
เป็นประจำทุกวัน

๒. วันพระและวันอาทิตย์ ลงแสดงธรรมใน  
พระอุโบสถ

๓. ทำกิจการภาวนาเป็นประจำทุกวัน และควบคุม  
ต่อวิชาให้พระภิกษุสามเณรที่ได้ธรรมกายแล้ว  
ส่วนคณะอุบาสิกาก็ได้ธรรมกายแล้วก็ให้ทำกิจ  
ภาวนาอยู่ในสถานที่จัดไว้เฉพาะ

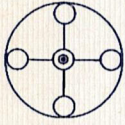
๔. ทุกวันพฤหัสบดี เวลา ๑๔.๐๐ น. สอนการนั่ง  
สมาธิแก่พระภิกษุสามเณรและประชาชน ที่ศาลา  
การเปรียญ

นอกจากนี้ หลวงพ่อวัดปากน้ำได้ส่งเสริม





การศึกษาพระปริยัติธรรม จัดตั้งสำนักเรียนบาลี-นักธรรม  
มีพระภิกษุสามเณรซึ่งมาจากจังหวัดต่าง ๆ เข้ามา  
ศึกษาเป็นจำนวนมาก



18

หลวงพ่อดำ (นามเดิม สด มีแก้วน้อย)  
ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระครูสัญญาบัตร ที่  
พระครูสมณธรรมสมาทาน เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๓\*

ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็นพระ  
ราชาคณะเทียบเท่าเปรียญ ที่ พระภาวนาโกศลเถร  
เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๔\*\*

ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็นพระ  
ราชาคณะชั้นราช ที่ พระมงคลราชมุนี เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๘

ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็นพระ  
ราชาคณะชั้นเทพ ที่ พระมงคลเทพมุนี เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๐

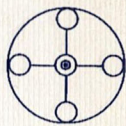
มรณภาพเมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๒  
ยังความสลดใจแก่ศิษยานุศิษย์เป็นอันมาก ประทีปของ  
โลกในยุคปัจจุบันได้ลับไปแล้ว

\* ตามใบสัญญาบัตรแต่งตั้งสมณศักดิ์ ระบุปีว่า ๑๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๖๔

\*\* หลวงพ่อได้รับพระราชทานแต่งตั้งสมณศักดิ์ เป็นพระราชาคณะ  
ชั้นสามัญ ในพระราชทินนามที่ พระภาวนาโกศล อันเป็นตำแหน่ง  
ฝ่ายวิปัสสนาธุระ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๒ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๙๔  
ได้รับพระราชทานพัดยศเทียบเปรียญ แต่ยังคงดำรงสมณศักดิ์ชั้นเดิม



บัดนี้ แม้ว่าท่านจะมรณภาพมาได้ ๑๓ ปีเศษ\*\*\*  
 วิชาธรรมกาย ก็ยังมีผู้ปฏิบัติกันอยู่สืบมา แล้วนับ  
 วันจะเพิ่มขึ้นจากร้อยเป็นพัน เกียรติคุณของวิชานี้  
 ไม่เพียงจะโด่งดังในประเทศเท่านั้น แม้ชาวต่าง  
 ประเทศก็ยังสนใจปฏิบัติธรรมกันที่วัดปากน้ำ  
 มากมาย อีกทั้งมีสาขากะกระจายไปทั่วประเทศและ  
 ที่กำลังดำเนินการปฏิบัติอีกแห่งหนึ่งก็คือ  
 “ศูนย์พุทธจักรปฏิบัติธรรม”\* ซึ่งจะดำเนินไว้ซึ่งวิชา  
 ธรรมกายนี้

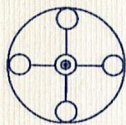


\*\*\*\*\*

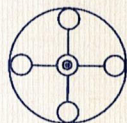
\*\*\*ปัจจุบัน พ.ศ.๒๕๕๐ ผ่านมาอีก ๓๕ ปี รวมเป็น ๔๘ ปีเศษ

\* แรกตั้งเป็นวัดชื่อ วัดวรณฺฑิธรรมกายาราม ต.คลองสาม อ.คลองหลวง  
 จ.ปทุมธานี ต่อมาได้มีศรัทธาสาธุชนร่วมซื้อที่ดิน ขยายอาณาเขตออกไป  
 ไปกว้างขวาง จึงได้ขออนุญาตเปลี่ยนนามเป็น วัดพระธรรมกาย เพื่อให้  
 เป็นอนุสรณ์ถึงธรรมปฏิบัติตามแนววิชาธรรมกาย ของหลวงพ่  
 วัดปากน้ำ







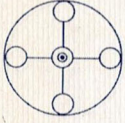


21

# วัดโบสถ์ (บพ) บางคูเวียง

เรียบเรียงโดย พระมหา ดร.วรัญญู วรณฺญ





22

## วัดโบสถ์ (บน) บางคูเวียง

เรียบเรียงโดย พระมหา ดร.วรัญญู วรณฺญู

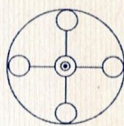
ณ ริมคลองบางกอกน้อยฝั่งตะวันตก บริเวณหมู่ที่ ๔ ตำบลบางคูเวียง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี เป็นที่ตั้งของวัดเก่าแก่สร้างมาตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนปลาย ที่ยังอนุรักษ์โบราณสถานไว้ในสภาพสมบูรณ์ คงไว้ซึ่งภูมิปัญญาและศิลปะอันงดงามล้ำค่าแห่งบรรพบุรุษไทย

วัดโบสถ์ (บน) เป็นวัดโบราณ ตั้งอยู่บนเนื้อที่ ๒๐ ไร่ สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย มีชื่อทางราชการว่า “วัดโบสถ์ (บน)” แต่โบราณเรียกกันว่า “วัดบางคูเวียง” ในกลอนนิราศสุพรรณเรียกแปลกไปว่า “บางโคเวียง”

ในวรรณกรรมสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ นักกวี ได้ให้ความหมายของคำว่า “คูเวียง” ไว้ทำนองเดียวกันว่า หมายถึง “ความอลังการถึงเมือง” ของพระมหากษัตริย์ใน



อดีต ที่ทรงรอนแรมมาจากเวียงวังมาถึงตำบลนี้แล้วทรง  
 หวลพระทัยถึงเวียงวัง ดังโครงนิราศพระประชม  
 ของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงวงษาธิราชสนิท  
 แต่งเมื่อ พ.ศ. ๒๓๗๗ ที่ว่า



คุเวียงไครชุดไว	เป็นคุ
เวียงบ่พบพานดู	เปล่าอ้าง
เหมือนเรียมนิราศพฐ	ลับเนตร มาแม่
ชมแต่นามอ้างว้าง	อกว่าอวรณ์ ฯ

23

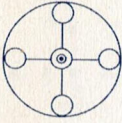
และสุนทรภู่ได้พรรณนาไว้ในกลอนนิราศสุพรรณ แต่งเมื่อ  
 พ.ศ. ๒๓๘๔ ว่า

บางคุเวียงเสียงสัจด์ลั่น	สวนไสว
เวียงซื่อคือท้าวไท	ท่านตั้ง
เวียงราชตลาดแคล้วไกล	กลัประลึก นึกเอย
ยามยากจากเมืองทั้ง	ถิ่นปลื้มลิ้มเกษมฯ

## ประวัติความเป็นมา

ประวัติและผู้สร้างวัดโบสถ์ (บน)ไม่แน่ชัด เป็นแต่  
 มีเรื่องเล่าที่ปรากฏในหนังสือประวัติวัดทั่วราชอาณาจักร เล่ม ๒ (พิมพ์เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๖) ที่ว่า พระมหา  
 กษัตริย์ในสมัยกรุงศรีอยุธยาเคยมาประทับอยู่บริเวณ  
 ที่ตั้งวัดนี้ ภายหลังทรงยกที่ดินให้สร้างเป็นวัด  
 โดยโปรดเกล้าฯให้สร้างถาวรวัตถุ ที่เป็นศิลป





24

กรรมแบบอยุธยา มีเอกลักษณ์คือ อุโบสถเป็นรูปทรงเรือสำเภา อันหมายถึงการเดินทางสัญจรและการค้าในอดีต วัดบางคูเวียง จึงเป็นชื่อตามตำบลท้องถิ่น ส่วนคำว่า “วัดโบสถ์บน” หรือ “วัดโบสถ์ (บน)” มีที่มาอย่างไร ขอฝากให้ศึกษาหาความจริงกันต่อไป

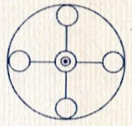
วัดสร้างขึ้นเมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๓๐๐ ในสมัยอยุธยา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๓๑๐ พื้นที่โดยรอบวัดเป็นสวนและคลองซอย เป็นศูนย์กลางชุมชน เป็นสถานที่บำเพ็ญกุศลของพุทธศาสนิกชนที่สงบและร่มเย็น

### เหตุการณ์สำคัญ

วัดโบสถ์ (บน) ถึงแม้จะเป็นวัดอยู่ในสวน แต่ก็มีความอัครจริยของสถานที่แห่งนี้หลายอย่าง มีพระมหาเถระที่มีความสำคัญและทรงวิทยาคุณ มาพักพาอาศัยบำเพ็ญสมณะธรรมหลายยุคหลายสมัย เช่น เจ้าพระคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต) พรหมรังสี แห่งวัดระฆังโฆสิตาราม ได้เคยมาพำนักอยู่ที่วัดนี้ ดังมีหลักฐาน คือ มณฑปประดิษฐานรอยพระพุทธรูปจำลอง ขนาดความกว้าง ๑ ศอกเศษ ยาว ๓ ศอกเศษ ซึ่งเป็นปริศนาธรรมอย่างหนึ่ง ปัจจุบันทางวัดได้บูรณะให้อยู่ในสภาพคงทนถาวร



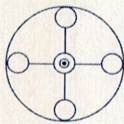
ถัดมาก็คือ พระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) หลวงพ่อวัดปากน้ำ เมื่อครั้งเป็นพระภิกษุหนุ่มได้เดินทางจากวัดพระเชตุพนฯ มาจำพรรษาที่วัดนี้ และได้บำเพ็ญสมณะธรรมอย่างอุกฤษฏ์ เอาชีวิตเป็นเดิมพัน ได้บรรลุธรรม ณ อุโบสถหลังเดิมของวัด เมื่อวันเพ็ญเดือน ๑๐ ตรงกับวันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๔๖๐ และต่อมาได้มีการปฏิบัติธรรมตามแนวหลวงพ่อวัดปากน้ำ สืบกันมาเป็นลำดับ



ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๔-๒๕๔๖ พระเดชพระคุณ พระราชภาวนาวิสุทธิ (ไชยบุญย์ ฐมฺมชโย) เจ้าอาวาสวัดพระธรรมกาย ได้เป็นประธานดำเนินการบูรณะอุโบสถหลังเดิม โดยมีพระครูมงคลพัฒน์คุณ (สังเวียน อภิชาโต) เจ้าอาวาสวัดโบสถ์ (บน) รูปปัจจุบันเป็นกำลังสำคัญ และในการนี้เจ้าพระคุณสมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ (ช่วง วรปุญฺโญ ป.ธ.๙) เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ เจ้าคณะใหญ่หนเหนือ กรรมการมหาเถรสมาคม ได้เมตตาให้คำแนะนำและอนุโมทนาในการบูรณะครั้งนี้ด้วย

อุโบสถหลังเดิมของวัด ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน ในความดูแลของกรมศิลปากร และมีบันทึกของกรมศิลปากรว่า เคยมีการบูรณะเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๕ เนื่องจากหน้ามุขของอุโบสถได้พัง





ทลายลงมา ได้เปลี่ยนหน้ามุขและกระเบื้องมุงหลังคาใหม่ และประมาณปี พ.ศ. ๒๕๐๐ ได้มีการซ่อมผนังที่เสื่อมสภาพ อีกครั้งหนึ่ง

เนื่องจากทางวัดได้สร้างอุโบสถหลังใหม่ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ทางวัดจึงได้ใช้อุโบสถหลังเดิม เป็นวิหารปฏิบัติธรรม และได้กลายเป็นอนุสรณ์สถานสำคัญของคณะศิษยานุศิษย์ในพระเดชพระคุณหลวงพ่อดอกน้ำ ได้จารึกแสงบุญ ปฏิบัติธรรมและบำเพ็ญกุศลตลอดปี

### อาคารเสนาสนะ

อุโบสถหลังใหม่ กว้าง ๓๙ เมตร ยาว ๖๐ เมตร หลังคาจตุรมุข ยอดปราสาท สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๘

อุโบสถ (หลังเดิม) กว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๒๐ เมตร สร้างเมื่อกว่า ๒๐๐ ปี มาแล้ว ลักษณะทรงไทยฐานเป็นเรือสำเภา ฝาผนังฉาบปูนเรียบ หน้าต่างลงรักปิดทองประดับเป็นลวดลาย รอบอาคารมีใบเสมาโบราณ ตั้งอยู่บนแท่นดอกบัวจำนวน ๘ ใบ

มณฑปพระพุทธรบาทจำลอง

หอสวดมนต์ สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๐

ศาลาการเปรียญ สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๒

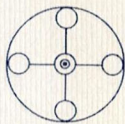
ศาลาเอนกประสงค์ กว้าง ๒๔ เมตร ยาว ๖๐ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๘



กุฏิสงฆ์จำนวน ๑๕ หลัง เป็นอาคารไม้ และอาคาร  
ครึ่งตึกครึ่งไม้



## ปูชนียวัตถุ



พระประธาน พระพุทธรูปบริวาร ในอุโบสถ  
หลังเดิม ๒๘ องค์ และพระอัครสาวก ๒ องค์  
พระประธานในอุโบสถหลังใหม่

27

พระพุทธรูปจำลองกว้าง ๑ ศอกเศษ ยาว ๓  
ศอกเศษ สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต) วัดระฆังโฆสิตาราม  
สร้างถวายไว้เมื่อ ๑๐๐ กว่าปีที่แล้ว

เจดีย์โบราณ ๔ องค์ หน้าอุโบสถหลังเดิม

## การศึกษาสงเคราะห์

ทางด้านทิศเหนือของวัด เป็นที่ตั้งโรงเรียน  
ประชาบาลมีชื่อเป็นทางการว่า โรงเรียนวัดโบสถ์ ตั้งมา  
๑๐๐ กว่าปี ปัจจุบันเปิดสอนในระดับประถมศึกษา  
ตั้งแต่ชั้นอนุบาล ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

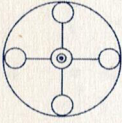
## เจ้าอาวาส

เนื่องจากวัดโบสถ์ (บน) เป็นวัดที่สร้างมาตั้งแต่สมัย  
อยุธยาตอนปลาย และมีพระภิกษุจำพรรษามา  
โดยตลอดถึงปัจจุบัน ซึ่งเป็นระยะเวลานาน มิได้มี





การบันทึกไว้ จึงไม่สามารถสืบค้นรายนามเจ้าอาวาส  
ได้ทั้งหมด มีรายนามเท่าที่สืบค้นได้ดังนี้



28

๑. พระอธิการขาวอินทร์

พ.ศ. ๒๔๓๗-๒๔๕๔

๒. พระอธิการชุ่ม

พ.ศ. ๒๔๕๔-๒๔๗๑

๓. พระอธิการนก

พ.ศ. ๒๔๗๑-๒๔๘๕

๔. พระอธิการสุด

พ.ศ. ๒๔๘๕-๒๔๙๓

๕. พระครูนนทการโกศล

พ.ศ. ๒๔๙๓-๒๕๒๓

๖. พระอธิการแก้ว จิตวิโส

พ.ศ. ๒๕๒๓-๒๕๓๒

๗. พระครูมงคลพัฒนคุณ (สังเวียน อภิชาโต)

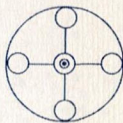
พ.ศ. ๒๕๓๒ ถึงปัจจุบัน

\*\*\*\*\*



## บรรณานุกรม

กองพุทธศาสนสถาน กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ, ประวัติวัด  
ท่าราชอาณาจักร เล่ม ๒. โรงพิมพ์การศาสนา, กรุงเทพฯ:  
๒๕๒๖.



กุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ, บทกวีนิราศตามคลองบางกอกน้อยถึงบาง  
ใหญ่. โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, กรุงเทพฯ: ๒๕๒๔.

29

ถวิล วัติรางกุล, ผู้ค้นพบวิชาธรรมกาย. ม.ป.พ., กรุงเทพฯ: ๒๕๑๕.

พระใบฎีกาเชียร วชิรนาโท, วัดโบสถ์ (บน) สถานที่บรรลุมรรคกาย.  
บริษัท วัชรอินเตอร์ปริ้นติ้ง จำกัด, ปทุมธานี, ๒๕๔๙.

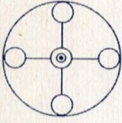
พระมงคลเทพมุนี, ทางมรรคผล, พิมพ์ครั้งที่ ๕๐. บริษัท เอกพิมพ์ไท,  
กรุงเทพฯ : ๒๕๔๘.

\_\_\_\_\_, วิชามรรคผลพิสดาร ๑, พิมพ์ครั้งที่ ๒. หจก.ที.พรินติ้ง  
(ไทยแลนด์), กรุงเทพฯ: ๒๕๒๘.

วัดปากน้ำ, ประวัติเจ้าคุณพระมงคลเทพมุนี, โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม,  
พระนคร : ๒๕๐๒.

\_\_\_\_\_, พระธรรมเทศนาและคำอธิบายพระของขวัญ. โรงพิมพ์  
ดำรงธรรม, ธนบุรี : ๒๕๐๔.





รายนามคณะเจ้าภาพพิมพ์หนังสือ

## ”ผู้ค้นพบวิชาธรรมกาย”

### เจ้าภาพผู้อุปถัมภ์

คุณสุชาติ คุณขวัญใจ เตือนจิตต์ และครอบครัว  
 คุณเชษฏพงศ์ ปานขำกิตติวงศ์ คุณจรรยาธรรม บัญสกุลเจริญ และธิดา  
 คุณธวัชชัย คุณจินตามณี ต.ญ.กัญจนพร ด.ช.จิตติภัทท์ ทองประเสริฐ  
 คุณนัฐกมล แซ่ตั้ง  
 คุณวีระ คุณวิภาวี เตือนจิตต์

### เจ้าภาพกองทุน

พระมหาประพฤติ พุทธิชัย

คุณฉิ่ง คุณแฉ้ม ประทุมวัลย์	คุณไพบูลย์ เพิ่มบุญ
คุณชม-แย้ม-มานพ แจ่งคำขำ	ครอบครัวลีโอนาม
คุณโชติพัฒน์ นันพิพัฒน์พฤษา	คุณออย แซ่ห้วง
คุณประกอบ คุณนพพร จุทอง	คุณวีระวรรณ สุขโต
คุณพรพรรณราย วณิชยางกูรานนท์	คุณจิตสมร สุขโต
คุณพงศกร เหมะ และครอบครัว	คุณสุระชัย อริยการุณย์
คุณอภิชาติ จินวงศ์ และครอบครัว	คุณเสวต ศาสตร์สถาพร

พ.อ.(พ)สำราญ คุณถนอม ฮาบเอี่ยม

คุณเกียรติก้อง ธรณินทร์ และครอบครัว

คุณเยาว์โรจน์ คุณแสกสิทธิ์ โกศลพิสุทธ์

คุณกฤษณ์-มัญจาคีตา-ศิลา-อริยา แยมจุฑา

คุณสมชัย คุณบำเพ็ญ สิงหราช ณ อรุณยา

คุณธีระพล คุณสุภาวดี ด.ช.ฐานทอง เพชรรัตน์

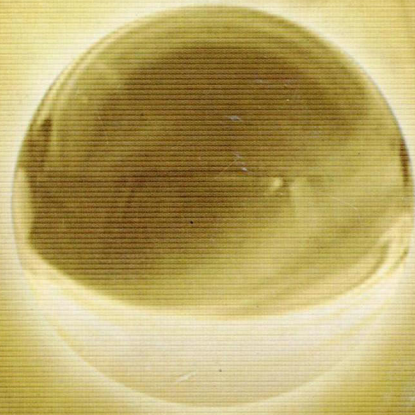
คุณธวัชชัย คุณวรพร อภิบาลพูนผล และครอบครัว

คุณพรรณ-ประสงค์-ชาติ-แก้วมณี วณิชยางกูรานนท์









" ชีวิตสละได้ แต่ทำไมยังกลัวมดคืออยู่เล่า  
ก็นึกกายตัวเองขึ้นมา เลยวางขวดน้ำมันเข้าที่เลย  
เดี๋ยวนั้น ประมาณครึ่งหรือค่อนข้าง ไม่มีนาฬิกา ไม่แน  
ก็เห็นผั่งของจริงของพระพุทธเจ้า "

พระมงคลเทพมุนี